

«Правові механізми забезпечення безпеки учасників спортивних заходів в умовах воєнного стану в Україні»

Безпека учасників спортивних заходів в умовах воєнного стану є пріоритетом державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Воєнні дії суттєво змінили підходи до організації спортивних подій, посилили вимоги до безпекових протоколів та вимагають модернізації нормативно-правової бази. У тезах проаналізовано сучасний стан правового регулювання, проблеми забезпечення громадської безпеки, роль організаторів в управлінні ризиками, а також напрями вдосконалення правових механізмів з урахуванням практики Європейського Союзу. Особливу увагу приділено питанням евакуації, оповіщення, відповідальності суб'єктів спортивної діяльності та специфіці проведення заходів у прифронтових і деокупованих регіонах.

Ключові слова: спортивні заходи, безпека, воєнний стан, правове регулювання, евакуація, громадський порядок, ризики, організатор змагань, цивільний захист, спортивна інфраструктура.

У сучасних умовах правовий механізм забезпечення безпеки спортивних заходів набуває стратегічного значення. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає обов'язок організаторів створювати умови, що гарантують охорону життя та здоров'я спортсменів і глядачів [1]. Воєнний стан зумовив додаткові юридичні вимоги, пов'язані з реалізацією заходів цивільного захисту, дотриманням комендантської години, обмеженнями масових зібрань та необхідністю врахування ризиків ракетних обстрілів [2].

Важливе значення має нормативне розмежування повноважень центральних і місцевих органів влади у сфері організації безпечного

спортивного простору. Місцеві військові адміністрації отримали право погоджувати проведення масових заходів, контролювати наявність укриттів та забезпечення евакуаційних планів. Невиконання цих вимог є підставою для заборони події.

Безпековий протокол проведення спортивних заходів включає такі ключові елементи:

- оцінка ризиків, зокрема аналіз загрози артилерійських чи ракетних ударів;
- наявність укриття, що відповідає вимогам цивільного захисту;
- інструктаж учасників, персоналу та глядачів;
- система оповіщення (сирени, мобільні додатки, резервні канали зв'язку);
- план негайної евакуації;
- медичне забезпечення й чергування служб швидкого реагування.

Наказ Міністерства молоді та спорту України № 1587 від 28.05.2022 визначає спеціальні вимоги до проведення всеукраїнських спортивних заходів під час воєнного стану, зокрема щодо кількості учасників, місць проведення та алгоритмів припинення змагань у разі небезпеки [3].

Попри нормативне закріплення, на практиці виникає низка проблем. Серед основних: нестача обладнаних укриттів на території спортивних комплексів, особливо у громадах, що постраждали від бойових дій; неврегульованість відповідальності за неправдиве інформування або недотримання евакуаційних вимог; недостатня кількість підготовки персоналу спортивних закладів до кризових ситуацій; відсутність єдиної електронної системи координації спортивних заходів і фіксації їхнього безпекового статусу.

Порівняльний аналіз свідчить, що країни ЄС у подібних умовах (пандемія, теракти, військові загрози) використовують чіткі стандарти безпеки, інтегровані в загальнодержавні системи цивільного захисту. Такі механізми, як обов'язковий аудит інфраструктури, електронна

сертифікація майданчиків та координація з поліцією, можуть бути адаптовані в Україні.

Правозастосовна практика також демонструє зростання кількості спорів щодо відповідальності за травми, отримані під час евакуації або припинення заходу. У таких справах суди оцінюють:

- чи були виконані всі безпекові процедури;
- чи проводився інструктаж;
- чи забезпечив організатор доступ до укриття;
- чи мав місце причинно-наслідковий зв'язок між недоліками організації та шкодою.

Висновки. Правове забезпечення безпеки спортивних заходів під час воєнного стану є комплексним завданням, що охоплює вимоги законодавства, стандарти цивільного захисту та управління ризиками. Актуальними залишаються - удосконалення нормативної бази щодо укриттів та евакуації; підвищення відповідальності організаторів спортивних подій; запровадження електронної системи моніторингу безпекового статусу спортивної інфраструктури; адаптація європейських стандартів до українських реалій; забезпечення підготовки персоналу та інформування учасників.

Системне реформування правових механізмів сприятиме зниженню ризиків, посиленню захисту учасників спортивних заходів і підвищенню стійкості спортивної сфери України в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3808-12>. Законодавство України
2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19>. Законодавство України
3. Про деякі питання проведення всеукраїнських спортивних заходів в умовах воєнного стану : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 28.05.2022 № 1587 // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/223381.html>. rep.dnuvs.ukr.education
4. Захарченко А. Правова основа забезпечення громадської безпеки під час проведення спортивних заходів в Україні // Law and sport in modern society – medical, ethical, economic and cultural challenges : materials of the International scientific conference, 5–7 May 2023. University of Warmia and Mazury in Olsztyn. wpia.uwm.edu.pl+1
5. Мартишко А. Ю. Адміністративно-правове забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ : Академія управління МВС, 2010. eLAR
6. Гаро Г. Правові аспекти проведення недержавного масового спортивного заходу в Україні (на прикладі організації тенісних турнірів) // Протокол : юридичний інтернет-портал. 24.10.2016. URL: [https://protocol.ua/ua/pravovi_aspekti_provedennya_nedergavnogo_masovogo_sportivnogo_zahodu_v_ukraini_\(na_prikladi_organizatsii_tenisnih_turniriv\)/](https://protocol.ua/ua/pravovi_aspekti_provedennya_nedergavnogo_masovogo_sportivnogo_zahodu_v_ukraini_(na_prikladi_organizatsii_tenisnih_turniriv)/)

The safety of participants in sporting events under martial law is a priority of state policy in the field of physical culture and sports. Military

actions have significantly changed approaches to the organization of sporting events, tightened security protocol requirements, and necessitated the modernization of the regulatory framework. The abstract analyzes the current state of legal regulation, problems of ensuring public safety, the role of organizers in risk management, as well as directions for improving legal mechanisms, taking into account the practice of the European Union. Particular attention is paid to issues of evacuation, warning, the responsibility of sports entities, and the specifics of holding events in frontline and de-occupied regions.

Keywords: sporting events, safety, martial law, legal regulation, evacuation, public order, risks, competition organizer, civil protection, sports infrastructure.